

2022

---

*Szegedi Tudományegyetem
Kossuth Zsuzsanna Technikum és
Szakképző Iskola*

**CSECSEMŐ- ÉS
GYERMEKÁPOLÓ SZAKMA
HÍD
5 0913 03 04
FELNŐTTKÉPZÉS**

Jóváhagyta:
Horváth Levente Attila
igazgató

Elfogadta:
SZTE Kossuth Zsuzsanna
Technikum és Szakképző
Iskola Nevelőtestülete

Érvényes:
2022.09.01-től

1 A SZAKMA ALAPADATAI

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Egészségügy
- 1.2 A szakma megnevezése: Csecsemő- és gyermekápoló
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0913 03 04
- 1.4 A szakma szakmairányai: —
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügyi ágazati alapozó ismeretek
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: —

2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A programtervben meghatározott tantárgyak, témakörök és a benne foglalt meghatározások (oktatók, elmélet/klinikai szimulációs gyakorlat/klinikai gyakorlat, óraszámok) kötelező érvényűek.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A szakmai képzés óraterve felnőttképzésben:

évfolyam	éves óraszám
2/14. évfolyam	630 óra
Összesen:	630 óra

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként

	Érvényes: 2023. január 28-tól: 5 0913 03 04												
	Csecsemő és gyermekápoló- Felnőttképzés - 14. évfolyam és HÍD	2023. január 28-tól 14. évfolyam és HÍD											
		Elmélet és gyakorlat	Elmélet	Gyakorlat	I. félév /18 hét	II. félév /16 hét	I. félév (10x10 óra konzultáció)			II. félév (5 x 10 konzultáció)			
				iskolai	DK			konzultáció	digitális	DK	konzultáció	digitális	DK
		630 óra / tanév	293	0	337	345	285	100	83	162	50	60	175
	Osztályfőnöki	18	18			9	9	4	5		4	5	
Speciális szakápolói feladatok csecsemő- és gyermekápolók számára	Klinikumi és szakápolástani ismeretek a gyermekgyógyászatban	340	155		185	192	148	46	56	90	18	35	95
	Gyermeksebészet és szakápolástana	72	36		36	72		25	11	36			
	Sürgősségi ellátás gyermekkorban és szakápolástana	72	36		36	72		25	11	36			
	Speciális szakápolási feladatok a gyermekellátásban	128	48		80		128				28	20	80

3 A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

3.1 Speciális szakápolói feladatok csecsemő- és gyermekápolók számára megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület tantárgyainak oktatása során a tanuló megismeri a gyermekgyógyászatban leggyakrabban előforduló kórképeket, képessé válik az egyes betegségek, kórállapotok jellemzésére, így a hozzájuk tartozó diagnosztikai és terápiás beavatkozások, valamint ápolási tevékenységek kompetencia szintű elvégzésére is.

3.1.1 Klinikumi és ápolástani ismeretek a gyermekgyógyászatban tan- tárgy 340 óra

3.1.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A csecsemő- és gyermekápoló szakképesítéshez tartozó kompetenciák elsajátítása. Ennek érdekében evidenciákon alapuló széleskörű elméleti klinikai és szakápolástani ismeretek átadása, amelyek képessé teszik a csecsemő- és gyermekápolót arra, hogy az ellátást a koraszülött, újszülött, a csecsemő vagy a gyermek és családja, illetve a közösség testi, lelki, szociokulturális jellemzők figyelembevételével végezze.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok életkorspecifikus, szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

3.1.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos, MSc ápoló, BSc ápoló, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal, csecsemő- és gyermekápoló, legalább 5 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal.

3.1.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, Ápolás és gondozás alapjai, Elsősegélynyújtás – első ellátás, Szakmai kommunikáció - orvosi latin, Anatómia-élettan, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Belgyógyászat és határterületeinek betegápolása, Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása, Neurológiai betegek ápolása, Pszichiátriai betegek ápolása, Gyermekgyógyászati betegek ápolása, Gyermekgyógyászati ápolási gyakorlat

3.1.1.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Neonatólogiai betegségben szenvedő újszülöttet, koraszülöttet ápol	Ismeri a neonatológia klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Kórházi medikai rendszerek használata
Szív- és érrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a keringési rendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Légzőrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a légzőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Emésztőrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri az emésztőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Idegrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri az idegrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Vizeletkiválasztórendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a vizeletkiválasztó rendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Endokrin rendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri az endokrinrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Onko-hematológiai-immunrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri az onko-hematológiai-immunrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Mozgásrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a mozgásrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Kisklinikumi (bőrgyógyászat, szemészet, fül-orr-gégészet) betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a bőrgyógyászati, szemészeti, fül-orr-gégészeti betegségek klinikumi és ápolási specialitásait			
Fertőző betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a fertőző betegségek klinikumi és ápolási specialitásait			
Pszichiátriai betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a pszichiátria klinikumi és ápolási specialitásait			

3.1.1.6 A tantárgy témakörei

3.1.1.6.1 Neonatológia

Az egészséges újszülött anatómiai és élettani jellemzői

Az újszülött első ellátása, megfigyelése, állapotfelmérése

Az újszülött adaptációja, adaptációs zavarok

A veleszületett fejlődési rendellenességek és szülési sérülések felismerése

Újszülöttkor fiziológiás elváltozások (icterus, élettani súlyesés)

Újszülöttkori szűrővizsgálatok

Az újszülött táplálása

Újszülött, koraszülött élesztés

A koraszülés fogalma, okai

A koraszülött anatómiai, élettani jellemzői

A koraszülött ellátása a szülés után

Leggyakrabban előforduló betegségek: Idiopathiás Respiratoricus Distress Syndroma (IRDS), necrotisalo enterocolitis (NEC), nyitott ductus arteriosus (PDA), agykamrai vérzés (IVH) kialakulásának okai, felismerése, ápolói feladatok A koraszülöttek speciális ellátási igényei.

A Perinatális Intenzív Centrumok szerepe a koraszülött

ellátásban A koraszülöttek táplálása

A koraszülöttszállítás alapelvei, ápolói teendők

3.1.1.6.2 Szív- és érrendszer betegségei és szakápolástana

Veleszületett szívbetegségek és ápolási vonatkozásai (bal-jobb shunttel járó szívbetegségek, jobb-bal shunttel járó szívbetegségek, szűkülettel járó szívbetegségek, teljes nagyér transzpozíció)

Gyermekkori hypertonia

Szívrítmuszavarok (arrhythmia, alacsony pulzusszám, magas pulzusszám, ájulás, syncope, hirtelen szívhalál)

Keringési elégtelenség, keringési elégtelenségben szenvedő gyermek ápolása

Gyulladásos betegségek (pericarditis, myocarditis, endocarditis, reumás láz, Kawasaki-betegség)

Pulmonalis artériás hypertonia

Cardiomyopathiák

A szív- és érrendszeri betegségek szakápolástana

3.1.1.6.3 Légzőrendszer betegségei és szakápolástana

Kóros légzéstípusok, légzési elégtelenség

Normális és kóros légzésminták csecsemő és gyermekkorban

Felső légúti megbetegedések

Alsó légúti megbetegedések

Pneumonia

Allergiás kórképek

Gyermekkori asztma

Cystás fibrosis, és szűrésének lehetőségei

Idegentest aspiráció

Légzésfunkciós vizsgálatok

A légzőrendszeri megbetegedésben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.1.6.4 Emésztőrendszer betegségei és szakápolástana

Emésztőcsatorna betegségei

Gyulladásos bélbetegségek
Gyermekekori májbetegségek (hepatitis, biliaris atresia, cirrhosis, akut májelégtelenség)
Motilitás zavarai (hasmenés, székrekedés)
Bélférgesség
A táplálkozás és az anyagcsere zavarai
Malnutrició kialakulása, veszélyei, következményei
Táplálékallergia, -intolerancia Felszívódási zavarok

Tápanyagok, az energia, tápláltsági állapot felmérésének módszerei, az energia és tápanyag-
szükséglet meghatározása csecsemő és gyermekkorban
Az emésztőrendszer daganatos megbetegedései gyermekkorban
Az emésztőrendszeri megbetegedésben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.1.6.5 Idegrendszer betegségei és szakápolástana

Fejlődési rendellenességek
Gyermekneurológiai kórképek (fejfájás, neuroinfekciók)
Idegrendszeri sérülések (koponya-agysérült, hypoxiás-ischemiás sérülés, gerincsérülés)
Strukturális idegrendszeri betegségek (hydrocephalus, velőcsőzáródási rendellenességek)
Térszűkítő folyamatok
Gyermekekori epilepszia, egyéb görcsös állapotok
Tudatzavarok, eszméletlen gyermek
Az idegrendszeri megbetegedésben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.1.6.6 Vizeletkiválasztó rendszer betegségei és szakápolástana

Glomeruláris betegségek (nephrosis szindróma, akut glomerulonephritis)
Gyulladásos betegségek
Haemolyticus uraemiás szindróma
Kőképződéssel járó állapotok
Gyermekekori akut vesekárosodás
Krónikus veseelégtelenség, vesetranszpantáció
A vizeletkiválasztó rendszer sérülései
Dialízis fogalma, fajtái (HD, PD), szakápolói teendők
A vizeletkiválasztó rendszer megbetegedéseiben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.1.6.7 Endokrin rendszer betegségei és szakápolástana

Hypophysis betegségei, működészavarai Hipotalamusz betegségei,
működészavarai
Pajzsmirigy betegségei, működészavarai
Mellékpajzsmirigy betegségei, működészavarai
Mellékvese betegségei, működészavarai
Diabetes mellitus
Obesitas
Anyagcsere-betegségek és működészavarok
Az endokrin rendszer megbetegedéseiben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.1.6.8 Onko-hematológiai- immunrendszer betegségei és szakápolástana

Gyermekekori daganatos betegségek, kezelési módszerei, terápiás mellékhatások és
kezelése Leukémiák, lymphomák
Szolid tumorok gyermekkorban
Lágyrésztumorok
Daganatos betegségek kezelési módszerei

Terápiás mellékhatások és kezelése

Etikai, jogi szempontok az ellátás, gondozás során

Anaemiák

Vérzéssel járó rendellenességek

Véralvadási rendellenességek

Veleszületett immunhiányos állapotok

Szisztémás autoimmun betegségek

Össejt-transzplantáció

Az onko-hematológiai- immunrendszer megbetegedéseiben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.1.6.9 Mozgásrendszeri megbetegedések és szakápolástana

Csontok betegségei

Ízületek gyulladással járó betegségei

Izom betegségei

A mozgásrendszer megbetegedéseiben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.1.6.10 Kisklinikumi (bőrgyógyászat, szemészet, fül-orr-gégészeti) betegségek és szakápolástana

Bőrgyógyászat:

Mikroorganizmusok okozta bőrgyógyászati betegségek

Allergiás megbetegedések

Genetikai eredetű megbetegedések (ekcéma, psoriasis)

Parazitás fertőzések, betegségek

Fokozott faggyúmirigy termelés okozta betegségek

Bőrgyógyászati daganatos betegségek

Bőrgyógyászati megbetegedésben szenvedő betegek szakápolástana

Fül-orr-gégészeti:

Fejlődési rendellenességek

Gyulladással járó kórképek

Sérülések

Sürgősségi ellátást igénylő kórképek

Daganatok

Fül-orr-gégészeti betegségekben szenvedő betegek szakápolástana

Szemészet:

Gyulladással járó betegségek

Kancsalság

Sérülések

Daganatok

Szövődényes szemészeti elváltozások

Szemészeti betegségekben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.1.6.11 Fertőző betegségek és szakápolástana Gyermekkori fertőző betegségek
 klinikuma Szepszis
 Toxikus sokk szindróma
 Baktériumok által okozott fertőzések
 Vírusok által okozott fertőzések
 Gyermekkori tuberculosis sajátosságai
 Gyermekkori AIDS
 Járványügyi alapismeretek, ápolási feladatai, védőfelszerelések használata
 A fertőző betegségekben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.1.6.12 Pszichiátriai betegségek és szakápolástana
 Idegrendszer fejlődési zavarai (értelmi fejlődés zavara, tanulási zavarok, kommunikációs zavarok, autizmus spektrum zavara, ADHD, Tic zavarok, Tourette-szindróma) és ápolói vonatkozásai
 Viselkedészavar (nyílt oppozíciós zavar)
 Agresszió, ingerlékenység
 Szorongásos zavarok (szeparációs szorongászavar, szelektív mutizmus, specifikus fóbia, szociális szorongászavar, generalizált szorongászavar) Kényszerbetegség

Depresszió, bipoláris zavar
 Táplálkozási magatartászavarok (táplálási zavarok, evésmagatartás zavarai (Rumináció, Pica, szelektív evés, fóbiás, Bulimia nervosa, Anorexia nervosa, falászavar) Ürítési zavarok (nem organikus enuresis, encopresis)
 Pszichoaktív szerhasználat
 Gyermek bántalmazása, elhanyagolása (abúzus - fizikai, érzelmi, szexuális, Münchhausen-szindróma - elhanyagolás)
 Speciális Nevelési Igényű gyermekek
 A pszichiátriai betegségekben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.1.7 Klinikai gyakorlat

Melynek legfeljebb 50%-a klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.1.1.7.1 Neonatológia

A tanuló betekintést nyer a neonatológia és a koraszülött intenzív osztályok működésébe. Elsa-játítja a kora- és újszülöttek ellátásának, megfigyelésének, állapotfelmérésének gyakorlatát, a szülőszobai ellátást. Megismeri a kora- és újszülöttek ápolásának speciális igényeit, az újszülött-koraszülött újraélesztést.

Gyakorlati helyszín: Szülészet, Neonatológia, Koraszülött osztály, Perinatális Intenzív Centrum

3.1.1.7.2 Szív- és érrendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek kardiológia

3.1.1.7.3 Légzőrendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek pulmonológia

3.1.1.7.4 Emésztőrendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek gastroenterológia

3.1.1.7.5 Idegrendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek neurológia

3.1.1.7.6 Vizeletkiválasztó rendszer betegségei és szakápolástana Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek nephrológia

3.1.1.7.7 Endokrin rendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek endokrinológia

3.1.1.7.8 Onko-haematológiai-immunrendszer betegségei és szakápolástana Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek onkológia, haematológia

A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: Kardiológia, pulmonológia, gasztroenterológia, neurológia, nefrológia, endokrinológia, onko-haematológia. Megismeri az ápolási specialitásokat, az ápolási folyamat jellemzőit a csecsemő és gyermekgyógyászati ellátásban, a betegek vizsgálati algoritmusait, a diagnosztikus és terápiás beavatkozások előkészítését, a beavatkozások elvégzését, bennük való asszisztálási feladatokat. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.

3.1.1.7.9 Mozgásrendszeri megbetegedések és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Gyermeksebészet/Traumatológia, Orthopedia

3.1.1.7.10 Kisklinikumi (bőrgyógyászat, szemészet, fül-orr-gégészet) betegségek és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Bőrgyógyászat, Szemészet, Fül-Orr-Gégészet

A tanuló betekintést nyer a szemészeti, urológiai, orr-fül-gégészeti, bőrgyógyászati ellátás menetébe, gyakorolja a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp beadását, a bőrtesztek kivitelezését, valamint köpetet, torok-szem-orr-fül váladékot vesz, és laborba juttat.

3.1.1.7.11 Fertőző betegségek és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Infektológia

3.1.1.7.12 Pszichiátriai betegségek és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek pszichiátria

3.1.2 Gyermeksebészet és ápolástana tantárgy**72 óra****3.1.2.1** A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a gyermeksebészet klinikai és ápolástani ismereteit. Ismerje a műtét körüli ápolói teendőket és azokat a szakma szabályai szerint tudja alkalmazni. Ismerje a gyermeksebészeti kórképek és a transzplantációval kapcsolatos klinikai ismeretek alapjait, és a hozzájuk társuló ápolási feladatokat.

Ismerje a lényegesebb traumatológiai sérülések és a mozgásszervi rendellenességek betegségek alapjait, továbbá ellátásuknak specifikumait.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok életkorspecifikus, szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

3.1.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos, Gyermeksebész, MSc ápoló, BSc ápoló, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal, csecsemő- és gyermekápoló, legalább 5 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal.

3.1.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, Ápolás és gondozás alapjai, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Szakmai kommunikáció - orvosi latin, Anatómia-élettan, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Sebészet és határterületeinek ápolástana, Gyermekgyógyászati betegek ápolása, Gyermekgyógyászati ápolási gyakorlat

3.1.2.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**3.1.2.5** A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét.	Teljesen önállóan		

Perioperatív ápolási feladatokat ellát.	Ismeri az általános sebészeti és műtéti klinikum alapjait és ápolástani vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Kórházi medikai rendszerek használata
Traumatológiai gyermekbeteget ápol, sérüléseket szakma szabályai szerint lát el.	Ismeri a traumatológiai megbetegedések gyermekkori sajátosságait és ápolását	Instrukció alapján részben önállóan		
Mozgásrendszer sebészeti jellegű elváltozásaiban szenvedő gyermekeket ápol.	Ismeri a mozgásrendszer sebészeti jellegű elváltozásait, azok gyermekkori sajátosságait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet.	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése.

3.1.2.6 A tantárgy témakörei

3.1.2.6.1 Általános sebészet és szakápolástana

Leggyakoribb gyermeksebészeti kórképek

Akut sebészeti ellátást igénylő kórképek csecsemő- és gyermekkorban

Sebészeti ellátást igénylő újszülöttkori kórképek, fejlődési rendellenességek

Fej, nyak, gerinc sebészete csecsemő- és gyermekkorban, hasadéksebészet

Gyermekkori mellkassebészeti kórképek

Gyermekkori hasi sebészet, heveny hasi katasztrófák

Urogenitális rendszer sebészeti betegségei csecsemő- és gyermekkorban

Helyreállító sebészet

Egynapos gyermeksebészet

Minimális invazív sebészet alapelvei (laparoszkópia, retroperitoneoszkópia, torakoszkópia) Szervátültetés

Perioperatív ápolói teendők

A sebészeti ellátást igénylő betegek szakápolástana

3.1.2.6.2 Traumatológia és szakápolástana

Leggyakoribb sérülések újszülött-, csecsemő- és gyermekkorban és azok ápolástani ismeretei

Leggyakoribb töréstípusok újszülött-, csecsemő- és gyermekkorban és azok ápolástani ismeretei

Fejsérülések

Végtagok sérülései

Gerinc- és medencesérülések

Mellkasi, hasi sérülések

Idegsérülések

Égési, fagyási sérülések, elektromos seb

Sürgősségi traumatológia

Polytraumatizált gyermek és szakellátása

Traumatológia betegségekben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.2.6.3 Mozgásrendszer sebészeti jellegű elváltozásai és szakápolástana

Veleszületett mozgásszervi rendellenességek (dongaláb, csípőficam és dysplasia, kézfejlődési rendellenességek)

Gerinc- és mellkasdeformitások

Gyermekkori csontbetegségek, törések fajtái, ellátásuk

Protézisek, ortézisek fajtái, alkalmazásuk és ápolói feladatok az ellátás során Gyermeksérülések

A mozgásrendszer sebészeti jellegű betegségeiben szenvedő betegek szakápolástana

3.1.2.7 Klinikai gyakorlat

Gyakorlati helyszín: Gyermeksebészet/Traumatológia, Ortopédia

A tanuló betekintést nyer a sebészeti, ortopédiai és traumatológiai osztályok mindennapjaiba, elsajátítja az akut és műtéti sebkezelést, a traumás eredetű sérülések, az égésbetegség, a mozgásszervi megbetegedések ápolásának gyakorlatát.

Melynek legfeljebb 50%-a klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.1.3 Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana tantárgy

72 óra

3.1.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a gyermek sürgősségi ellátás klinikai és ápolástani ismereteit. Ismerje a különböző sürgősségi ellátásban előforduló kórképek és állapotok klinikai alapjait, az állapotfelmérés korszpecifikus algoritmusát, a megfigyelés fő szempontjait és tudja azokat a szakma szabályai szerint alkalmazni a betegellátás során. Legyen képes felismerni az életet veszélyeztető állapotokat a különböző életkorokban.

Megfelelően, az aktuális protokollok szerint tudja alkalmazni a maszkos-ballonos lélegeztetést, valamint az alapszintű és az alapszintű eszközös újraélesztést.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok életkorszpecifikus, szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére

3.1.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos, Sürgősségi szakorvos igazolt 3 éves gyermekgyógyászat gyakorlattal, MSc ápoló, BSc ápoló végzettség 3 éves sürgősségi szakmai és oktatói gyakorlattal, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal, Mentőtiszt végzettség 3 éves kivonuló szakmai és oktatói gyakorlattal; BLS instruktork

3.1.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, Ápolás és gondozás alapjai, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Szakmai kommunikáció - orvosi latin, Anatómia-élettan, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betégápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Kritikus állapotú betegek ellátása, Gyermekgyógyászati betegek ápolása, Gyermekgyógyászati ápolási gyakorlat

3.8.3.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.8.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empátikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empátikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét.	Teljesen önállóan		
Gyermekkori sürgősségi állapotokat felismer	Ismeri a gyermekkori sürgősségi állapotokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Kritikus állapotú gyermeket ellát	Ismeri a kritikus állapotú gyermek klinikum alapjait és ápolástani vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése.
Szakma szabályai szerint tudja alkalmazni az alapszintű és eszközös alapszintű újraélesztést.	Ismeri a BLS és xBLS protokollját.	Teljesen önállóan		
Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet.	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét.	Teljesen önállóan		

3.1.3.6 A tantárgy témakörei

3.1.3.6.1 Sürgősségi állapotfelmérés, kritikus állapotú gyermek ellátása

Állapotfelmérés algoritmusa (ABCDE vizsgálat)

Triage (CTAS)

Vitális paraméterek korcsoportok szerinti ismerete

Felkészülés súlyos beteg fogadására

Életet veszélyeztető állapotok felismerése, ápolói

teendői Sokk felismerése, ápolói teendők

Szepszis, szeptikus sokk

Anafilaxia

Bradycardia, tachycardia

Akut has

Diabetikus ketoacidosis

Akut légzési elégtelenség

Légúti idegen test eltávolítása (korspecifikus)

Maszkos ballonos lélegeztetés

BLS, xBLS

Postresuscitációs ellátás

Intraosseális technika alkalmazása, helye, szerepe a sürgősségi ellátásban

3.8.3.6.2 Sürgősségi állapotok gyermekkorban

Légzési nehezítettség, stridor, köhögés, hyperventilatio

Bronchiolitis, Krupp-szindróma, akut asztmás roham

Szívzörej, mellkasi fájdalom, palpáció, cianózis

Eszméletvesztés, tudatzavar

Idegrendszeri görcs, központi idegrendszeri infekciók (meningitis, encephalitis)

Fejfájás

Kiütések

Fül- és torokfájdalom

Hányás, hasmenés

Lázas gyermek, lázgörcs

Epilepszia, status epilepticus

Hypovolaemia, dehidráció sürgősségi ellátása

Hypoglycaemia

Vigasztalhatatlan síró csecsemő

Orrvérzés

Szemsérülés, szemgyulladás

Mérgezések

Pszichés zavarok, viselkedésproblémák

Sürgősségi ellátást igénylő csecsemő és gyermek ellátásának szakápolástana

3.1.3.7. Klinikai gyakorlat

Gyakorlat helyszíne: Gyermek sürgősségi/Sürgősségi osztály

A tanuló betekintést nyer a sürgősségi osztály munkájába. Megismeri a Triage-rendszert. Elsa-játítja a csecsemő- és gyermek-sürgősségi állapotok vizsgálati algoritmusait. Felismeri a kritikus állapotú beteget.

Melynek legfeljebb 50%-a klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.1.4 Speciális ápolási feladatok a gyermekellátásban tantárgy

129 óra

3.8.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje és a szakma szabályai szerint alkalmazni tudja a különböző invazív beavatkozásokat. Ismerje és tudja a különböző vérvételi és vénabiztosítási eszközöket, azok kompetenciahatáron belüli alkalmazását, kivitelezését, specifikumait csecsemő- és gyermekkorban, valamint ezeknek az eszközöknek szakszerű további megfigyelését és ápolását. Legyen képes elvégezni a megfelelő ismeretek birtokában az intravénás gyógyszerek és folyadékok elkészítését, tárolását, ismerni az ápolói vonatkozásait a gyermekgyógyászatban.

Ismerje a fájdalomterápia gyermekkori sajátosságait, felmérő módszereit és a fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenését, azok megfigyelésének általános szempontjait, valamint képes le-

gyen a fájdalomcsillapító terápiát szakma szabályai szerint alkalmazni, az esetleges állapotváltozásokat korán felismerni és monitorozni, szükség esetén adekvátan, a kompetenciahatárokat betartóan beavatkozni.

Ismerje a katéterezés és a sztómaellátás alapjait és ápolói teendőit csecsemő- és gyermekkorban. Ismerje a gyermekgyógyászatban követendő szakmai irányelveket a palliatív és a haldokló gyermek ellátása során, képes legyen ezek legfontosabb ápolási szempontjait betartva részt venni az ellátásban

3.1.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos, MSc ápoló, BSc ápoló, Egészségügyi tanár, igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal, csecsemő- és gyermekápoló, legalább 5 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal

3.1.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, Ápolás és gondozás alapjai, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Szakmai kommunikáció - orvosi latin, Anatómia-élettan, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Hospice-palliatív alapismeretek, Gyermekgyógyászati betegek ápolása, Gyermekgyógyászati ápolási gyakorlat

3.1.4.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás,	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét.	Teljesen önállóan	etikus és empatikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs	
Invazív beavatkozásokat kivitelez.	Ismeri az invazív beavatkozások fajtáit és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.	Instrukció alapján részben önállóan	készség	
Fájdalom korszpecifikus felmérése, csillapítása a kompetenciák megfelelő betartásával.	Ismeri a fájdalomskálákat, megítélésének gyermekkori sajátosságait, a fájdalomcsillapítás ápolói kompetenciáit.			

Katéterezés és sztóma ellátás a szakma szabályai szerint	Ismeri a katéterezés és sztóma ellátás sajátosságait.			
Enterális és parenteralis táplálást kivitelez	Ismeri az enterális és parenteralis táplálás sajátosságait és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.			
Sebellátást, sebkezelést kivitelez	Ismeri a sebellátás, sebkezelés sajátosságait és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.			
Haldokló gyermeket ápol	Ismeri a haldokló gyermekkel kapcsolatos sajátosságokat.			
Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet.	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése.

3.1.4.6 A tantárgy témakörei

3.8.4.6.1 Invazív beavatkozások

Vénás vérvétel, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermekkorban

Perifériás vénabiztosítás, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermekkorban

Köldökvéna-kanülálás

Artériapunkció és -kanülálás

Centrális vénakanül fogalma, fajtái, környékének ápolása, trombózis profilaxis Intraossealis kanülálás és ápolói vonatkozásai

Intravénás gyógyszer és/vagy folyadékbevitel előkészítése, tárolása, eszközei, ápolói kompetenciái

Folyadékterápia lehetőségei, csoportosítása, ápolói kompetenciái Eszközös légútbiztosítás korspecifikus sajátosságai, eszközei és jellemzői

Transzfúzió jogi szabályozása, újszülöttek, koraszülöttek transzfúziója, kivitelezése, lehetséges reakciók, szövődmények, ápolói feladatok transzfúzió előtt, alatt és után a gyermekgyógyászatban

3.1.4.6.2 Fájdalomterápia

Gyermekkori sajátosságok

Fájdalomcsillapítás általános szempontjai az ápolói kompetenciák fényében

Ápolói megfigyelések a különböző fájdalomcsillapítások alkalmazása során (hatások, mellékhatások megfigyelései, megfigyelések szempontjai) Fájdalom pszichológiája csecsemő- és gyermekkorban

Fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenése

Fájdalom megítélése korspecifikusan (fájdalomskálák)

Fájdalomcsillapítás szempontjai

Nem gyógyszeres, gyógyszeres fájdalomcsillapítás

3.1.4.6.3 Katéterezés és sztómaellátás

Húgyúti katéterezéssel kapcsolatos ápolói teendők (előkészítés, szükséges eszközök, kivitelezés (nemek szerint), kompetenciák, megfigyelések, lehetséges szövődmények)

Katétergondozás ápolási teendői

Hólyagtréning, kondicionálás

Katétereltávolítás mechanizmusa, ápolói teendői csecsemő- és gyermekkorban

Sztómák (tracheo-, gastro-, vékony-, vastagbélstomák, urostoma), azok ápolói feladatai

Széklet inkontinencia ellátásának gyakorlata

Irrigálás, beöntés

3.1.4.6.4 Táplálásterápia

Táplálásterápia fogalma

A szervezet folyadék- és energia igénye

Malnutrició kialakulása, veszélyei, következményei

Tápanyagok

Tápláltsági állapot felmérésének módszerei, energia- és tápanyagszükséglet meghatározása csecsemő és gyermekkorban

Táplálási terv felépítése

Enteralis táplálás fogalma, fajtái

Enteralis tápszerek

Enteralis táplálás eszközei és ezek gondozása

Parenteralis táplálás fogalma, fajtái

Parenteralis táplálást indokló állapotok

Parenteralis táplálás javallatai, ellenjavallatai

Parenteralisan alkalmazható tápoldatok

Parenteralis táplálás eszközei és ezek gondozása

3.1.4.6.5 Sebkezelés

Sejtek működése, a bőr szerkezete

Seb fogalma, fajtái

Sebgyógyulás és az azt befolyásoló tényezők

Sebgyógyulás zavarai

Akut sebek és ellátásuk

Krónikus sebek és megelőzésük

Nyomási fekély fogalma, stádiumai, kezelése

Fájdalommenedzsment, váladékkontroll sebkezelés során

Sebkezelés gyakorlata

Szövetegyesítő eljárások

Sebkezelés során alkalmazott gyógyászati segédeszközök rendelése

3.1.4.6.6 Haldokló gyermek ellátása

Gyermek halálképének fejlődése, jellemzői

Palliatív ellátás a gyermekgyógyászatban (definíciója, szerepe, fontos elemei, betegcsoportok, hazai és nemzetközi gyermekhospice)

Haldokló gyermek ápolása (ellátási lehetőségek Magyarországon (intézeti, otthon, hospice-ház), ellátási formák (életvégi, mentesítő, tranzit, nappali ellátás))

Haldokló gyermek tünetei szervrendszerek szerint, ápolási szempontok, legfontosabb ápolási problémák

Szülő/törvényes képviselő edukációja

Gyermek elvesztésének hatása az ápolóra

3.1.4.7 Klinikai gyakorlat

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály, Gyermeksebészeti/Traumatológiai osztály, Gyermek- és koraszülött intenzív osztály

A tanuló betekintést nyer: Belgyógyászati profilú gyermekosztály, Gyermeksebészeti/Traumatológiai osztály, Gyermek- és koraszülött intenzív osztály működésébe. Elsajátítja a perifériás és centrális vénás kapu, intravénás gyógyszerelés, folyadékterápia, fájdalomterápia, az inkontinencia és a sztóma ellátás, a táplálásterápia és a sebkezelés gyakorlatát, ápolási vonatkozásait. Megismeri a haldokló gyermek ápolásának szakmai irányelveit, a gyermek palliatív és hospice ellátás lehetőségeit.

Melynek legfeljebb 50%-a klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

4 RÉSZSZAKMA

—

5 EGYEBEK

A 10. évfolyamot követő nyári gyakorlaton belül 40 óra pályaorientációs gyakorlatot szükséges megszervezni, mely során minden szakma szakmairányába bepillantást nyerhetnek a tanulók.

TARTALOM

1 A SZAKMA ALAPADATAI.....	1
2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA.....	1
A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszám évfolyamonként.....	1
3 A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA.....	3
1 Speciális szakápolói feladatok csecsemő- és gyermekápolók számára megnevezésű tanulási terület	3
3.1.1 Klinikumi és ápolástani ismeretek a gyermekgyógyászatban tantárgy	3
3.1.2 Gyermeksebészet és ápolástana tantárgy	11
3.1.3 Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana tantárgy.	13
3.1.4 Speciális ápolási feladatok a gyermekellátásban tantárgy	15..
4 RÉSZSZAKMA.....	18
5 EGYEBEK	18

Csák János
kulturáért és innovációért felelős miniszter nevében és megbízásából